

Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy s.r.o.

**Metodika eliminace vlnovníka rybízového
nechemickou cestou**

Jiří Sedlák, František Paprštejn

CERTIFIKOVANÁ
METODIKA
2014

Autoři: Ing. Jiří Sedlák, Ph.D., Ing. František Paprštejn, CSc.
VŠÚO Holovousy s.r.o.

Název: **Metodika eliminace vlnovníka rybízového nechemickou cestou**

Vydal: Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy s.r.o.
Holovousy 1, 508 01 Hořice v Podkrkonoší

Vydáno bez jazykové úpravy.

Kontakt na vedoucího autorského kolektivu: sedlak@vsuo.cz

Oponenti: prof. Ing. Vojtěch Řezníček, CSc.

Ústav šlechtění a množení zahradnických rostlin, ZF, Mendelu v Brně

Ing. Dušan Nesrsta

ÚKZÚZ ZS Želešice

Fotografie: J. Sedlák

Fotografie na úvodní straně: Vlnovník rybízový na rozvíjejících se listech
černého rybízu

Certifikovaná metodika vznikla za finanční podpory Ministerstva zemědělství a je výstupem řešení projektu NAZV QH91224 „Výzkum metod ozdravování rybízu“. Využito bylo rovněž infrastruktury projektu CZ1.05/2.1.00/03.0116.

© Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy s.r.o., 2014

ISBN 978-80-87030-32-5

OBSAH

Abstract	6
Souhrn	7
Úvod.....	9
1 CÍL METODIKY	11
2 VLASTNÍ POPIS METODIKY	11
2.1 Popis škůdce a jeho biologie.....	11
2.2 Životní cyklus	12
2.3 Hostitelské rostliny	13
2.4 Metoda eliminace vlnovníka rybízového formou termoterapie ve vodní lázni.....	14
2.5 Výsledky dosažené při eliminaci vlnovníka	16
2.6 Stanovení citlivosti odrůd červeného a bílého rybízu k tepelnému ošetření.....	20
2.7 Doporučený metodický postup	22
3 SROVNÁNÍ NOVOSTI POSTUPŮ.....	22
4 POPIS UPLATNĚNÍ CERTIFIKOVANÉ METODIKY	23
5 EKONOMICKÉ ASPEKTY.....	23
6 SEZNAM POUŽITÉ SOUVISEJÍCÍ LITERATURY	24
7 SEZNAM PUBLIKACÍ, KTERÉ PŘEDCHÁZELY METODICE	26
8 Osvědčení o uplatněné certifikované metodiky	28

Souhrn

Cílem této práce byl výzkum technik eliminace vlnovníka rybízového (*Cecidophyopsis ribis* Westwood) z výsadbového materiálu formou termoterapie ve vodní lázni. Vlnovník rybízový je mikroskopický roztoč způsobující nádorové bujení pletiv v pupenech. Pupeny rybízu se působením škůdce zakulacují, zvětšují a nakonec ve většině případů zcela odumřou. Vlnovník je také přenašečem závažného onemocnění – virového zvratu rybízu (*Blackcurrant reversion virus*, BRV). Bylo zkoumáno celkem osm variant ošetření lišicích se různou teplotou vodní lázně a dobou terapie (teplota 40–55 °C, doba ošetření 5 a 30 minut). Jako nejvhodnější se na základě dosažených výsledků jeví použití teploty 45 °C s dobou ošetření 30 minut. Z dosažených výsledků vyplývá, že vyšší teploty (50 °C a více) nelze v kombinaci s delší dobou ošetření (30 minut) použít z důvodu odumírání použitých řízků černého rybízu. V případě teplovodního ošetření řízků z výsadby infikované vlnovníkem dále doporučujeme i při použití teplovodní terapie odstranit mechanicky háčky s výskytem škůdce.